

SLOVENEK.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejemati velja:

Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld. 40 kr.

V administraciji prejemati velja:

Za celo leto 12 gld., za pol leta 6 gld., za četrt leta 3 gld., za jeden mesec 1 gld.

V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gld. 20 kr. več na leto.

Posamne številke po 7 kr.

Naročnino in oznanila (inzerate) v sprejema upravnništvo in ekspedicijska v „Katoli. Tiskarni“ Kopitarjeve ulice št. 2.

Rokopisi se ne vračajo, ne frankovana pisma ne sprejemajo.

Vredništvo je v Semeniških ulicah št. 2, I., 17.

Izhaja vsak dan, izven nedelje in praznikov, ob pol 6. uri popoldne.

Vredništva telefon-števil. 74.

Štev. 184.

V Ljubljani, v torek 16. avgusta 1898.

Letnik XXVI.

Hrvatov in Slovencev ne vprašajo.

Od kar so si Nemci in Mažari razdelili gospodstvo v naši monarhiji, mislili so, da jim ostane vsa moč nad drugimi sodržavljani trajna in nepremisljiva. Živeli so v medsebojnem prijateljstvu ter se vsakih deset let sporazumeli glede nagodbe! Ogerska je imela od tega največ koristi ter je v tem času tudi gmotno napredovala. Nemci so to že zdavnaj sprevideli, toda gospodstvo jim je bilo več vredno, nego gmotne koristi cele Avstrije. Zato so Mažarom prepuščali, da so se mogli s tem položajem okoriščevati celih trideset let. Vendar pa je prišel tudi za njih odločilen čas: gospodstvo njihovo se je začelo majati. Slovan se je začel vedno bolj zavedati ter tudi zahtevali zase jednake pravice, kakoršne so dozdaj izključljivo le Nemci uživali. Nemci so zgubili večino, a ko je bilo treba sklepati novo pogodbo z Mažari, pretivili so se temu s skrajnimi sredstvi, akoravno bi se bili sicer z Mažari že zdavnaj sporazumeli, saj sta oba naroda vedno pripravljena žrtvovati vse, samo da Slovan ostane v ozadju. Avstrijska vlada je zdaj v veliki zadregi, ker ne more parlamentarnim načinom skleniti pogodbe z Ogersko, pa snuje različne osnove, kako bi moglo priti do sporazumljenja. Piše se, da misli preduriti ustavo. Toda proti temu se je vzdignilo nemško časopisje, češ, da kaj takega ni dovoljeno v ustavni državi. Hinavci od pete do glave! Zdaj, ko se gre za to, da se uduši nesramna obstrukcija nemških strank v državnem zboru, je Nemcem oktroirana ustava nekaj strašnega, ko so pa oni hoteli vzdržati se na krmilu, bila so jim dovoljena vsa sredstva. Kaj je febru-

arski patent kaj drugega, nego oktroirana ustava, s katero je Schmerling poskrbel, da se nemško gospodstvo vzdrži celo v onih deželah, kjer nima nobene podlage za to? Pomislimo le na krivični volilni red po slovenskih deželah; celo na Kranjskem je hotel Schmerling vzdržati nemško gospodstvo, v deželi, kjer bi po dejanskem stanju mogli Nemci imeti le jednega poslanca, pa jih je pridržal kar enajst. Takih krivic Nemci ne smatrajo za oktroi, ker je vsa stvar skovana v njihovo korist. Pa tudi ostale premembe ustave, kolikorkrat se je menjala, se morejo smatrati kot oktroi, saj se je vselej poskrbelo, da le Nemec pri takih premembah ne trpi škode. Ko bi bili avstrijski in ogerski državniki gledali pri takih premembah vselej le na pravo korist vseh državljanov in ne samo Nemcev in Mažarov, gotovo država ne bi bila prispela do alternative, vladati absolutno ali pa ustavo premeniti.

In dvaindvajset milijonov Slovanov naj bi pri tej priložnosti molčalo, ko se gre za preustrojenje ustave! Slovan ni proti premembi, če bode pravična, pač pa bode branil svoje pravice z vso odločnostjo proti vsakim sklepom, ki bi mogli škoditi njegovemu položaju. Minuli so dnevi, ko za Slovana niso vprašali, kakor da ne živi v državi. Nadležni politični faktorji so že poskrbeli vselej za to, da se glas Slovanov ni slišal, akoravno bi ravno le ta moral biti odločilen. Kaj ne plača ravno Češka največ davka v celji monarhiji in kaj ni Hrvatska najvažnejša glede iztočne politike Avstro-Ogerske? Hrvatski »Obzor« v tem pogledu prav zgodno piše: »Ko bi se glas Hrvatske mogel slišati, on bi se glasil čisto drugače, nego oni glasovi mažarskih politikov, ki so iskali še pred nedavnim vso srečo Ogerske v ločitvi od

druge polovice monarhije. Hrvati smatrajo jedinstvo monarhije potrebno za obvarovanje in razvoj hrvatske narodnosti, za obrambo tolikih moralnih in gmotnih interesov, tako da so v tem pogledu interesi hrvatski in prejasne dinastije jedni in identični, ravno tako kakor so jedni in identični interesi tolikih milijonov naših slovenskih bratov onkraj Litave, s katerimi nas vežejo kri, prošlost in bodočnost. Večja ločitev obeh polovic monarhije onemogočila bi izvršitev hrvatskega političnega programa, odcepila bi Hrvate še bolj od njihovih bratov, s katerimi se želimo zediniti v jedno telo.« Tako, kakor piše »Obzor«, mislijo tudi ostali Slovani, posebno še Slovenci, ki so po nesrečnem dualizmu že tako več ali manje ločeni od svojih slovanskih bratov, a v novjšem zares kar izročeni milosti in nemilosti nemških in italijanskih sosedov. Žalibog, da preti ravno Hrvatoma in Slovincem na jugu večja nevarnost nego Čehom na severu, kajti avstrijska vlada bode uporabila vsa sredstva, da se sprava s Čehi izvede. Za Slovence ne vprašajo na merodajnem mestu, saj se je pred nedavnim izrazil organ Goluhovskega, da ima zdaj avstrijska vlada preveč drugega posla, nego da bi se bavila s slovenskimi zahtevami, a še manje s hrvatskimi v Istri.

Tega pa merodajni faktorji ne vidijo, da ravno na jugu najhuje izpodjeda državo iredento, ki je čim dalje bolj agresivna. Slovencev in Hrvatov ne vprašajo in se sploh ne ozirajo na njihove zahteve, in vendar so oni tako važen faktor v monarhiji, da bi ga znal vsak pravičen in spreten avstrijski državnik porabiti za svoje osnove. Jugoslovanska skupina bi v kratkem času podrla iredento v celim Primorju ter zavarovala tako dr-

LISTEK.

Kakor nekdanj!

(Spisal T.)

Moje obzorje je vedno isto; kakor bi zmrznilo! Moj duh se ne dviga vedno višje, kakor škrlanec, ampak kakor vran leta neodločno v vedno isti višini. Zastarele so vse moje misli; moji ideali so ideali starih, v svojih nazorih trdovratnih ljudij. Ves svet koraka vstrajno dalje, — jaz pa stojim na svojem mestu prikapan in izgubljam vedno bolj izpred oči svoje vrstnike.

Pa saj bi bilo čudno, ko bi ne bilo tako! Moja izbica je najbolj skrita, kar jih je v mestu, in več se ne spominjam, kedaj sem jo poslednjikrat zapustil. Časih me je obšla skušnjava, da bi se pomešal malo v mestni trušč — pa takoj me je pretresel mraz v toliko neprijetnih čutih. Najprvo bi si moral napraviti novo obleko, — ko bi se prikazal v svoji stari, mislili bi ljudje, da sem duh iz davnih časov... Največja zapreka pa mi je bila vsakokrat moja lenoba. Če je otrpnil moj duh, kakó bi ne otrpnilo tudi telo? Moral bi se obriti, počesati, čevlje osnažiti! In te grozne stopnice iz moje izbice! Čudovito zavite, strme, ozke, temne — in tako silno, silno visoke! In po teh stopni-

cah naj plezam doli v svet? Toliko ne vzmorejo vse moje duševne in telesne moči.

Naposled pa moja stara postrežnica! Glas ji je pojema od začudenja, kadar sem tako mimogrede, največkrat iz same zlobe namignil, da izidem. Ali bi ne imel kamenitega srca in črne duše, ko bi žalil tako dobro stvar, kakor je moja postrežnica? Vsak večer mi donese časnikov...

Da, ti nesrečni časniki!

»Napredek« tu, napredek tam. Vse se »giblje.« »Današnji dan ostane neizbrisen v knjigi naše zgodovine.« »Iz stoletnega spanja se vzbuja naš narod, dviga se, napreduje — in prihodnost je njegova.« »Ko bi vstal ta ali oni, ki je umrl pred toliko in toliko leti, ne spoznal bi več svoje domovine.«

In jaz sem umrl, umrl za javnost, za svet — že davno sem umrl.

Svet pa živi hitro, hitro, in na lahkih perotih leti svojim idealom nasproti — kakor pišejo časniki. Vse se izpreminja, vse se spopolnjuje, le jaz, le jaz sem zaostal...

In naenkrat me napolni silno hrepenenje, da pridem med družbo, četudi samo za trenotek. Naravno je, da se me prime ob jednom s tem hrepenenjem žalosten čut osamelosti. Mir mi izginja iz srca dan za dnem — ni drugače, odločiti so moram! Niti moja lenoba ni več zadosten odpor tem revolucionarnim čutom.

In zgodilo se je!

Bal sem se pogledati svoji postrežnici v obraz, kakor bi bila tam moja slaba vest in ne v mojem srci. Skoro sem omahoval ob tolikih pripravah; potil sem se, sopihal, — kakor navaden človek, kadar se pripravlja za pot na konec sveta.

In vendar se je zgodilo!

Tresel sem se od utrujenosti, od začudenja, od straha, ko sem se pomikal počasi po temnih stopnicah navzdol. Kakor bi se bližal morju, tako narašča zunaj šumenje. Urni in počasni koraki, smeh, govorjenje, vpitje, drdranje vozov — vse to mi bije v uho omamljivo, nenavadno... In spotoma premišljam razburjen: »Kakšen svet se mi pač odpre? Ali bom morda videl že na vsakem obrazu, v vsakih očeh navdušenost, napredek?... Kako je v družbi? Ali si bom upal ziniti besedo med ljudmi, ki so tako daleč pred menoj?«

Stopim na ulico — pa kaj je to?

Vedno isti dolgočasni, trudni izraz na obrazih, na družih vedno ista skrb za vsakdanji kruh... To me iznenadi neprijetno. Isti pogovori, kakor pred leti: o navadnih stvareh, o skrbeh za obstanek... A to je ulica! Saj ni čudno, če se tu ne razpravljajo velika politična in socialna vprašanja! Tudi za mojih dnij se je godilo to samo po shodih, po kavarnah, po imenitnih gostilnah.

žavno mejo na jugu monarhije za vselej. To se mora zgoditi prej ali slej, samo se bojimo, da bi moglo vendar le prekasno biti, kajti avstrijski državniki pridejo po navadi s svojimi osnovami vselej prekasno na dan.

Politični pregled.

V Ljubljani, 16. avgusta.

Kriza. Iz Išla poročajo jako kratko, da je cesar vsprejel ogerskega ministerskega predsednika v daljši avdijenci. Po dvornem obedu sta se grof Thun in baron Banffy razgovarjala nad jedno uro. Baron Banffy baje zahteva, da se snide avstrijski državni zbor, kateremu naj vlada predloži pogodbo z Ogersko; dalje naj se zopet izvoli kvotna deputacija in, če se ta ne zjedini o kvoti, določi naj jo cesar. Ako se parlamentarnim potom pogodba ne sklene, potem naj se sklene med obema državama nova pogodba, in sicer v Avstriji na podlagi § 14, na Ogorskem v državnem zboru. O teh predlogih se vrše razgovori v Ištu. Ako se to zgodi, potem imajo dobiček le Ogri. Državni zbor gotovo ne pritrdi nagodbi, kakoršno zahtevajo Mažari, ravno tako ne avstrijska kvotna deputacija. Kvota bi ostala sedanja. Zato Mažari zahtevajo začasno nagodbo kar za več let, da si zagotove gotove koristi.

Grof Goluchowski je baje odločno podpiral grofa Thuna proti baronu Banffyju. Listi so že poročali, da baron Banffy odstopi. Kar čez noč pa se je vreme sprevrglo. Iz Budimpešte namreč poročajo, da je Banffy v petek imel z vnanjim ministrom dolgo posvetovanje ter ga baje prepričal, da ima vse Ogre na svoji strani. Takoj se oglašila uradna »Pol. Corr.«, ki naznanja svetlu, da so izmišljena vsa poročila o odstopu grofa Goluchowskega. Baron Banffy ostane, grof Goluchowski ostane, a stališče grofa Thuna je omajano. Tako uradna poročila. Jutri pa pride šepavi sel ter nam prinese drugo poročilo.

Turčija. Bolgarski agent Markov je gledé mejnega prepira pri Tatar-Köju velikemu vezirju izročil noto, v kateri zahteva, da Turki izročé vso žetev, vravnajo desetino in preporno mejo. Vnanji minister Tefvik paša je odgovoril, da pride v Škoplje Eddin paša in takoj prične preiskavo. — Turška vlada je naznanila velevlastim, da hoče stare doslužene vojake na Kreti zamenjati z novimi. Toda ruska vlada se je odločno izjavila proti vsaki premembi. Temu ugovoru se gotovo pridružijo tudi druge vlade.

Špansko-ameriška vojska je končana. Obe vladi sta poveljnikom ukazali, da takoj končajo boj. Sedaj se prične delo diplomatov. Mesto Manilo zasede ameriška posadka tako dolgo, da se določi bodočnost filipinskih otokov. Španci odstopijo Kubo in Portoriko in jeden ladronski otok. Nadaljne obravnave se vrše v Parizu. Španija je hudo tepena, četudi požrešnim Američanom ne plača vojne odškodnine. Zgubila je skoraj vse svoje brodovje, mnogo tisoč svojih sinov in bo-

gate otoke. Po pravici piše »Epoca«, da tako žalostnega miru Španija ni sklepala od l. 1713, ko je bila končana španska dedna vojska. Te nesreče pa je kriva v prvi vrsti španska vlada, ki je brez pravega načrta pričela vojsko in v odločilnih trenutkih zgubila glavo.

Dnevne novice.

V Ljubljani, 16. avgusta.

(Slovenski župani, dobro došli v beli Ljubljani!) Danes vsprejema bela Ljubljana v svojo sredo cvet svojega naroda, zastopnike njegove občinske samouprave, slovenske župane, da se vdeleže jutri vseslovenskega shoda. Slovenski meščani so okrasili za to slovesno priliko svoje hiše z zastavami, da Ljubljana tudi na zunaj pokaže, kako ceni ljubljansko prebivalstvo prihod onih mož, kateri po svojih občinah uživajo zaupanje narodovo. Tradicije lojalnosti in neomajne zvestobe do ljubljanskega vladarja vodijo ob tej priliki slovenske župane kot zastopnike vsikdar svojemu cesarju in vojvodi zvestega naroda v Ljubljano. Na slovesen način hoče ta dan Slovenija po zastopnikih občinske samouprave izraziti cesarju ob njegovi vladarski petdesetletnici svojo vdanost in zvestobo ter izvoliti posebno odposlanstvo, ki bo cesarju samemu sporočilo ta čutila ob vznóžji najvišjega prestola. — To je prevažen razlog, radi katerega mi najiskrenejše pozdravljamo svoje drage rojake v središču Slovenije. Poleg tega pa je gotovo, da bodo slovenski župani porabili to redko priliko ter v teh tako opasnih časih dvignili svoj glas za naš tlačeni narod ter povedali svojo misel vzlasti glede sedaj na dnevnem redu stoječih vprašanj o slovenskem vseučilišču in nadsodišču za Slovence. — Dal Bog krasnemu sestanku obilen blagoslov!

(Presvetli knez in škof lavantinski) dr. Mih. Napotnik je minoli četrtek dovršil svojo peto apostolsko potovanje birmajoč v videmski dekaniji. Mariborski listi poročajo, da se je vrnil precej rahlega zdravja. Iskreno želimo, da si po tolikih naporih Presvetli privošči kaj počitka, da se zopet okrepi za nadaljno svoje nadpastirsko delo.

(Imenovanje.) Kakor smo uže v soboto poročali, je finančni svetnik g. Viljem J e n n y imenovan finančnim nadsvetnikom v Gradcu. — Dvorni svetnik in finančni ravnatelj g. Karol P l a c h k i gre v pokoj, mesto njega pride g. Karol L j u b e c, finančni nadsvetnik v Gradcu. G. Karol Plachki je povodom umirovljenja dobil plemenitaštvo. — Fin. nadsvetnik v Trstu vitez Z i m m e r m a n n je imenovan dvornim svetnikom in finančnim ravnateljem.

(Slovenščina in graško nadsodišče.) V soboto smo prejeli telefonsko poročilo o avdijenci deputacije kranjske odvetniške zbornice pri pravosodnem ministru. Dotično poročilo moramo v toliko popraviti, da minister ni rekel: »Sodišča prve instance morajo pravilno prevajati razsodbe nadsodišča«, temveč: »Neumestno je, da morajo prve instance prevajati odločbe graškega nadsodišča iz nemščine v slovenščino.«

(Motenje prazniške službe božje.) Včeraj so mej službo božjo v stolnici dopoldne in popoldne delavci v novi mestni hiši za škofijo delali in zbijali s tako silo, da se je ropot ves čas slišal v stolnico ter motil službo božjo. Ako je imel podjetnik oziroma magistrat dovoljenje delati na tak velik praznik od kompetentne cerkvene oblasti, ne vemo, vendar pa je želeli, da delo s takim ropotom združeno prestane vsaj med službo božjo.

(Iz Škofje Loke) se nam poroča, da se je ondi včeraj vršila slavnost blagoslovljenja šolske zastave v samostanski nunski cerkvi in popoldne v Črnogrobu blagoslovljenje zastave Marijinih družb zelo veličastno. Presvetli knez in škof, ki je došel ta dan v Loko v spremstvu kanonika župnika E r k e r j a, je dopoldne v nunski cerkvi in popoldne v Črnogrobu v krasnih govorih pojasnoval v obilici zbranemu narodu pomen slavnostij. Zlate besede gorečega nadpastirja gotovo vsem poslušalcem ostanejo v trajnem spominu.

(Ogenj.) Včeraj popoldne ob 4. uri je začelo goreti v Dravljah nad Ljubljano. Načelnik gasilnega društva g. A. Belec je takoj z oddelkom gasilnega društva hitel gasiti. A mej potjo trdijo ljudje, da gori le kup slame, zato se gasilci vrnejo, a načelnik hiti s kolesom pogledat v Dravlje, kjer vidi, da je poslopje v ognju. Hitro pošlje po

gasilce, ki se vrnejo ter požrtovalno gase, da se ogenj ne razširi. Pomagala sta tudi ljubljanska gasilca gg. P. Cebin in A. Petrič. Zažgal je šestleten otrok, pogorelo je poslopje Andreja Dolenjca, skode je do 2000 gld. Ob 6. uri pa je strela udarila v kozolec Fr. Ježeka na Poljanah pri Stuzicah. Tudi tje so hiteli vrli šentvidčani na pomoč ter se zopet vrnili v Dravlje, kjer so gasili tleče seno celo noč.

(Peš iz Merana v Landeck.) Dva slovenska turista sta prehodila v štirih dneh (1., 2., 3. in 4. avgusta) dvesto kilometrov dolgo progo Meran-Landek na Tirolskem. Potovala sta ob reki Adiži skozi takozvani Vintschgau, prišla čez najvišji cestni prehod Stilfserjoch (2760 m) v Švico in od tu v zgornjo inško dolino mimo Finstermünza v Landeck. Svojedobno bomo poročali kaj več o tej zanimivi in izvanredni peš-poti.

(Iz idrijskega okraja) nam pišejo: V torek 9. t. m. popoldne bila je huda vihra. Vode so marsikje močno narasle. Letina ne kaže posebno dobro. Sena je precej manj, kakor lansko leto. Žita se bode še precej pridelalo. Krompir pa silno črni. Tudi zelje silno slabo obeta. — Radi novega osebnega davka so mnogi silno razburjeni. Pa tudi po pravici. Kakor je iz doposlanih podatkov razvideti, je n. pr. pri zemljiških posestnikih cenilna komisija kar trikratni čisti katastralni donos vzela za dohodek iz zemljišča. In vendar pravi postava, da se je treba ozirati na razmere, ne pa kar katastralni čisti donos vzeti za dohodek zemljišča. Naravnost se povdarja, da utegne dohodek zemljišč biti dostikrat nižji, kakor čisti katastralni donos. In to je v idrijskem okraju sploh. Zemljišča so po nekaterih krajih močvirna, po drugih peščena ali kamenita. Ozimina se radi mrzle lege niti povsod pridelovati ne more. Skoraj povsod je čisti katastralni donos previsoko cenjen. In naša slavna cenilna komisija pa vzame kot dohodek zemljišča kar trikratni katastralni donos. Res, vprašati bi moral človek, ali so imeli dotični še zdrave možgane, ali so se pa dali slepo voditi od novega davčnega nadzornika, ki hoče baje z vso strogostjo davčni vijak nategniti. Prizivna komisija bode pač krivice popravila! — V kratkem nas zapusti gospod notar Vinko Kolšček. Kmetovalci ne bodo po njem žalovali. Računi njegovi so bili tako visoki, da se je sleherni bal stopiti v njegovo pisarno. Nekomu je delal g. notar pobotnico, katero je bilo treba legalizovati. Ker je bil dotičnik bolan, se je pripeljal g. notar na njegov dom, kamor ni rabil 2 uri. In račun se je glasil na 32 gld. Naj bi gospodje notarji nekoliko milostneje računili, in ljudje bi se tudi ne zatekali k zakotnim pisarjem. Ako se mu je pa bati, da bode ob celo kravo, če le pride z notarjem v dotiko, kdo bode potem kmetu zameril, če si hoče pomagati z zakotnim pisarjem.

(Iz Besnice) nam poročajo: Krasno vreme je bilo zadnjo nedeljo dne 7. t. m. Ni čuda torej, da je k nam mnogo ljudstva privrelo, ko smo tudi mi praznovali šolsko jubilejno slavnost na čast našemu presvetlemu vladarju. V saboto zvečer in potem v nedeljo ves dan odmevalo je na vse strani gromovito pokanje topičev. To so nam oskrbeli naši vrli fantje. Vsa čast jim! — V nedeljo dopoldne pa se ob 9. uri zbero v šolskem poslopju možje raznih zastopov, kateri potem skupno s šolsko mladino z godbo pridejo k slovesni službi božji. To je izvršil preč. g. kanonik Kalan, kateri je v jako poljudnem, izbornem govoru poslušalcem pojasnil, zakaj in kako naj se praznuje jubilejna slavnost. Po službi božji bil je skupen obed v županovej hiši, kjer so bili šolarji pogoščeni. Po litanijah pa so šolarji v šolskem poslopju vpricho zbranega občinstva predstavljali igro »Cesarjeva podoba« tako izborna, da so bili ljudje vsi ginjeni in začuden. Da, kjer je učitelj izvrsten ter neumorno delujoč v svojem poklicu, ondi so sadovi tudi izvrstni, in to je gotovo v Besnici. Škoda le, da se g. učitelj loči v kratkem od nas. — Po dokončani igri delila so se vpricho zbranega ljudstva revnim šolarjem in šolaricam oblačila in druga darila v spomin na cesarjevo jubilejno slavnost. Na to se je pričela ljudska slavnost na prostem pri g. županu. Bila je tombola v korist ubožnim šolarjem. Mnogo smeha je napravil marsikateri dobiček. Na večer smo zažigali rakete in razsvetlili prostor z balončki. Ljudstvo je bilo nenavadno veselo, toda v mejah dostojnosti in modrosti. — Tako smo tudi mi, četudi na kmetih, pokazali, da

Pregledam plakate po oglih.

»Veliki shod pri...«

Dobro, dobro, tja pojdem!

»Razpravljala se bodo razna dnevna vprašanja...«

Izvrstno! —

Govoril je dobro rejen človek zabuhlega obraza.

»Povsod se giblje, povsod vstajajo — in tudi mi ne spimo; dvigamo se, in naši sovražniki se boje...«

Pa ni povedal, kaj se giblje, kdo vstaja, kdo je sovražnik, ki se boji... Vedel ni tega on sam in vedel ni nihče izmed poslušalcev. Zaspano so gledali kvišku in se pogovarjali med sabo.

Tudi za davnih časov so letele pesniško nadahnjene besede visoko k nebu — narod pa se je komaj toliko potrudil, da bi jim z očmi sledil.

In po kavarnah in po gostilnah! Govorili so navdušeno; kadar so se napili, so se pa kregali z natakario za plačilo ali pa so popadali pod mizo... Kakor nekdanj!

Da, kakor nekdanj!

A narod, ljudstvo skrbi še vedno le za ne-poetiški, materialni, vsakdanji kruh!

Vrtelo se mi je v glavi in hitel sem domu...

se zavedamo ljubezni in hvaležnosti do presvetlega vladarja Franca Josipa I., katerega Bog živi in ohrani nam še mnogo let!

(Nove poštne zveze.) Županija Oselica je s tekočim mesecom dobila pošto s potnim selom. Poštni nabiralniki so: V Stari Oselici in na Savodnju, na Hotavljah, na Kopačnici in v Leskovici. Poštni sel hodi dvakrat na teden, in sicer: v ponedeljek in petek skozi Staro Oselico na Savodenj, v sredo in soboto pa skozi Hotavlje in Kopačnico v Leskovico.

(Iz Celovca) dne 12. avg.: Avstrijsko »domoljubje« naših Nemcev se kaže sedaj na razne načine. Znano protestantovsko Gustav-Adolfovsko društvo je imelo svoj letošnji občni zbor v Trgu. Tamošnje pevsko društvo, v katerem so sami katoličani, je pri tej priliki krepko sodelovalo. Ko pa je iste pevce naprosilo vojaško veteransko društvo, naj sodelujejo pri patrijotični cesarski slavnosti dne 18. avgusta, so vsako sodelovanje odločno — odklonili! Kot vzrok so navedli kajpak smrt Bismarkovo. Daljši komentar povsem nepotreben. — Prihodnja praznika zberejo se tu vojaki, ki so služili l. 1878 v vojski v Bosni. Priredili bodo lepe slavnosti.

(Koroške novice.) Na Vrbskem jezeru je sedaj 5146 tujcev, znatno več kakor lani. Največ tujcev je v Porečah (2269) in v Vrbi (1757). — Kolesar Fischer iz Pliberka, ki se je, kakor smo poročali, minulo nedeljo ponesrečil pri »südmarkovi« veselici v Velikovecu, je umrl. — Društvo koroških in štajerskih poštarjev zboruje dne 20. sept. v Celovcu. — Semenja za med bode dne 28. t. m. v Beljaku. Napravi ga čebelorejski odsek kmetijske družbe. Ob enem bode tam razstava različnega orodja itd. — Požar je uničil dne 9. t. m. skedenj p. d. Šusterja v Št. Petru ob Št. Jakobu v Zgornjem Rožu. V nevarnosti je bila vsa vas.

(Italijanska zalega v Trstu.) Že večkrat smo poročali, da je Trst nekako gnezdo in zavetje za razne hudodelske elemente, ki prihajajo iz sestrane Italije. Vseh vrst hudodelci se potikajo po kotih avstrijskega Trsta in mnogi se ne zmenijo, da bi spodili to gadjo zalego, od koder je prišla. Policija je še jedina, ki je v tem pogledu le avstrijska oblast, zato jo pisano gleda iredenta. Tako je te dni zasačila policija tri sleparje iz blažene dežele, dva možka in eno žensko, ker so ponarejali avstrijske srebrne goldinarje, in jih odvedla na odmenjeni prostor.

(Tržaško finančno oblastvo.) Kakor je poročala tržaška »Edinost«, je minole dni neki našinec imel priliko čuti pri finančni oblasti zabavljanje na slovenski jezik od strani finančnih uradnikov. Ob enem se je dotični prepričal, da je na tej oblasti le s težka najti človeka, ki bi razumel naš jezik. To je resnica. Na tržaški finančni oblasti so skoro izključno sami Italijani in Nemci, ki si prisvajajo absolutno oblast pri teh uradih. Le kakih pet ali šest Slovencev je ondi in ti so vsled pritiska tujcev v pomilovanja vrednem položaju. Tako smo izvedeli od merodajne in dobro podučene strani, da morajo slovenski uradniki mnogo več znati in da jim nalagajo ogromno dela. Zlasti je v uradu davčne administracije neki gospod, znan »Legovec«, ki se odlikuje po sovraštju zoper Slovence, katerega pa lahko med uradnimi urami dobite kje drugje, nego na njegovem stolu. Eksekutivni oddelek je naravnost krut v iztirjavanju davkov od slovenskih strank. Da so se baš na ta del avstrijske uprave v Primorji vrgli Italijani in Nemci, to znači namene. Ni toraj čudo, da dvorni svetnik pl. Schuster ni mogel vztrajati v takem gnezdju, ker je hotel biti dober in pravičen proti vsem. Slovenski zastopniki Primorja, stopite na dan in dajte se malce informovati!

(Tržaški iredentovei — besné.) Na celem svetu se ne gode take blaznosti, kakor v Trstu. Tako poroča »Edinost« neki Slovenec, da je pomorsko sodišče v Trstu dostavilo mu po pošti neki plačilni nalog v italijanskem jeziku, katerega pa dotičnik ni hotel sprejeti. Petkrat je dobil potem od finančne oblasti dotično pismo in petkrat je je z enako opazko vrnil. Potem pa se mu je na kratko naložilo, da mora za vsako vrneno pošiljatev plačati 70 novčičev globe. Ali je to mogoče v Avstriji? Kdaj se pač obrne na bolje?

(Dražbeni razpis.) C. kr. trgovinsko ministerstvo je poslalo trgovski in obrtniški zbornici naslednji razglas: Ravnateljstvo inženirskega arze-

nala v Čupriji (Srbija) bode vsled dovoljenja vojnega ministerstva imelo dne 30. avgusta t. l. od 9. ure zjutraj do 1. ure popoldne javno ustmeno dražbo za dobavo naslednjih predmetov in sicer: 1000 kg. železa za tračnice; 500 kg. okroglega železa; 1000 kosov jelovih drogov; 100 kosov lipovih desk; 50 kosov brestovih podbojev (stebrov.) Natančnejši pogoji dobave se lahko vsak dan dopoldne v omenjenem uradu ravnateljstva v pogledajo. Kavcija se mora vsled zakona o vojaških dražbah vložiti.

(Razpis dobave žita.) C. in kr. intendantca 3. voja v Gradcu poroča, da kupi vojaška uprava veliko množino pšenice, rži in ovsa. Oddajni termini so v septembru, oktobru, novembru in decembru t. l. Oddajni kraji so: Gradec, Ljubljana, Maribor, Celovec, Beljak in Trst. Ponudbe za dobavo naj se pošljejo do 29. avgusta 1898, 10. ure dopoldne na c. in kr. intendantco 3. voja v Gradcu. Natančnejši pogoji se izvedo pri trgovski in obrtniški zbornici v Ljubljani.

(Splošni češko slovanski katoliški shod) vrši se, kot smo že poročali, dne 22., 23., 24. in 25. avgusta v Pragi v zofinski dvorani. Pri slavnostnih in odsekovih sejah se bodo obravnavale sledeče točke: socijalno vprašanje, šolsko vprašanje, veda in umetnost, tisk in literatura, katoliška organizacija in katoliško združevanje. Podrobni vspeled je naslednji: v ponedeljek, 22. avg.: ob 5. uri popoldne ustanovni in I. slavnostni shod na Zofinah, v torek, 23. avg.: ob 7. uri zjutraj spreved v cerkev sv. Vida, kjer bo pontifikalna sv. maša, ob 1/2 11. uri sestanek posamnih odborov, v 1/2 6. uri popol.: II. slavnostno zborovanje na Zofinah; v sredo, 24. avg.: ob 8. uri zjutraj sklepajoče zborovanje, ob 10. uri sestanek posamnih odborov, ob 6. uri zvečer III. slavnostno zborovanje; v četrtek, 25. avg.: ob 8. uri sklepajoče zborovanje, ob 10. uri IV. in sklepno slavnostno zborovanje, ob 1 uri pop. skupni obed. — V sredo 24. avg. vrši se od 1/2 5. do 1/2 6. ure popoldne evharistični shod. — Oglase prejema in vstopnice izdaja Vaclav Kohont, tajnik sv. Vacl. založny št. 223.-I.

Gospodarska organizacija.

Hranilnica in posojilnica v Leskovici imela je v mesecu jul. prejemkov . . . gld. 1.151-64 izdatkov . . . » 1.125-00

toraj denarnega prometa . . . gld. 2.276-64 Hranilnih vlog se je vložilo gld. 770—, vzdignilo gld. 20— in je stanje gld. 2.752—.

Posojil se je dalo gold. 105—, vrnilo se ni nič in je stanje gld. 1.525—.

Naloženega denarja in pa gld. 1.000—. Članov ima 25.

Hranilnica in posojilnica v Tomišlju imela je v mesecu juliju prejemkov . . . gld. 3.142-30 in izdatkov . . . » 1.678-08

toraj denarnega prometa . . . gld. 4.820-38 Hranilnih vlog se je vložilo gld. 857—, vzdignilo pa gold. 349-98 in je stanje hranilnih vlog gld. 18.234-13.

Posojil se je dalo gld. 1.320—, vrnilo pa gld. 75— in je stanje gld. 36.227-21.

Članov ima 232.

Telefonska in brzojavna poročila.

Dunaj, 16. avgusta. Minister Goluhovski, Kallay in Kaizl so se vrnili iz Išla včeraj, Thun in Banffy danes, Bärnreither pride zvečer.

Dunaj, 16. avgusta. Govori se, da se državni zbor snide 15. septembra.

Dunaj, 16. avgusta. Nadškof dr. Angerer je bil danes ob pol 12. uri previden; kriza je vsak čas mogoča.

Dunaj, 16. avgusta. »N. W. Tagblatt« poroča iz Budimpešte, da so v Ištu zmagali predlogi barona Banffyja. Cesarjeva odločba še ni objavljena, da se olajša grofu Thunu stališče.

Dunaj, 14. avgusta. Danes zjutraj ob 6. uri je zadel vlak, ki vozi od Dunaja do Vöcklabrucka, ob vlak od Heiligenstadta do Hütteldorfa; 14 oseb je lahko ranjenih.

Budimpešta, 16. avgusta. Mažarski časniki naglašajo, da je baron Banffy v Ištu zmagal s svojimi predlogi, katere je cesar baje potrdil. Odločba sicer ni še definitivna,

vendar je vsak dan pričakovati odločnih korakov.

Rzeszow, 15. avgusta. Zaradi protiizidovskih izgrediv sta bila dva zatoženca obsojena na štiri mesece, 5 zatožencev na tri mesece, dva zatoženca na dva meseca težke ječe; jeden je obsojen na tri tedne, jeden na dva tedna zapora; 12 zatožencev je oproščenih.

Rim, 16. avgusta. Zdravje sv. očeta je mnogo boljše; dr. Lapponi je dovolil izprehode na vatikanski vrt in avdijence.

Turin, 16. avgusta. Zola se baje klati po gorenji Italiji; videli so ga menda v vasi Volsassina.

Lisieux, 14. avgusta. Ob 11. uri 15 m. zvečer iz Pariza odhajajoči vlak je pri Beuvillersu skočil s tira; 7 oseb mrtvih, 41 ranjenih. Nesreča se je pripetila, ker je bila proga poškodovana in je vlak prehitro vozil. Železnični minister Tillaye se je odpeljal na kraj nesreče. Tudi predsednik Faure obišče ponesrečence.

Kaneja, 15. avgusta. Dva francoska častnika s 40 orožniki so prišli opravljat redarsko službo.

Vojska mej Španijo in Ameriko.

Madrid, 14. avgusta. Vlada je sinoči ukazala guvernerjem na Kubi, Portoriki in Filipinih, da morajo strogo izvrševati mirovne pogoje ter se pripraviti na odhod, če tudi bi vstaši nadaljevali boj.

Madrid, 14. avgusta. »Epoca« piše, da je sedanji mir za Španijo najžalostnejši od miru v Utrehtu 1713, ter dvomi, da bi srečno končala mirovne dogovore ona vlada, ki je vojsko pričela.

London, 14. avgusta. Reuter poroča, da so dne 13. t. m. Američani ustavili prodiranje na Portoriki.

Honkong, 16. avgusta. Američani so bombardovali utrdbe Manile; mesto se je udalo in ni trpelo nobene škode.

Hongkong, 14. avgusta. Parnik »Australien« jutri odpluje proti Manilli s poveljem, da boj preneha.

Washington, 15. avgusta. General Shafter je brzojavil, da je na parniku »Isla de Luzon« 2193 španskih vojakov zapustilo St. Jago. Vlada ne pošlje novih vojakov na Filipine.

Washington, 14. avgusta. Včeraj so poveljniki dobili ukaz, da morajo takoj ustaviti boj, kar se je tudi zgodilo. Mirovne pogodbe se bodo naznanile vsem ustaškim vodjam. Gomez bode priznan kot nadpoveljnik. Admiral Cervera je obiskal vjete Špance v Portomouthu pri Bostonu; občinstvo ga je burno pozdravljalo.

Hennebergova svila

od 45 kr. do gld. 14-65 meter — jedno prava, ako se naroči neposredno od mojih tovarn — črna, bela in barvena. — najbolj modernih tkanin, barv in vzorcev.

Na zasebnike poštne in carine prosto na dom. — Vzorci obratno. — Dvojni pismeni porto v Švico.

Tovarne za svilo G. Henneberg

51 (c. in kr. dvorni zalagatelj) v Curihu. 5 1

Umrli so:

11. avgusta. Lucija Jesih, čevljarja vdova, 65 let, Karlovska cesta 7. caries.

12. avgusta. Marija Jančar, kočjaža žena, 45 let, Radeckega cesta 1, plućnica.

Meteorologično poročilo.

Višina nad morjem 306-2 m.

čas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura po Celziju	Vetrovi	Nobe	Padavina v 24. urah
13. 9. zvečer	738-1	21-1	sl. sever	jasno	0-0
14. 7. zjutraj	737-9	16-6	sl. jvzh.	jasno	
2. popol.	737-0	21-6	sr. zah.	poloblačno	4-9
14. 9. zvečer	737-8	17-3	sl. jug	del. jasno	
15. 7. zjutraj	738-1	16-3	brezv.	megla	1-7
2. popol.	737-2	25-4	sr. jvzh.	poloblačno	
15. 9. zvečer	738-2	19-4	sr. sever	poloblačno	
16. 7. zjutraj	738-4	17-2	sr. vzh.	poloblačno	
2. popol.	738-1	26-4	sr. jvzh.	del. oblak.	

Srednja temperatura sobote 21-2°, za 2-2° nad normalom. Srednja temperatura nedelje 18-5°, za 0-5° pod normalom. Srednja temperatura ponedeljka 19-3°, za 2-3° nad normalom. V nedeljo in ponedeljek močne nevihte, posebno v okolici.

Tržne cene v Ljubljani

dné 13. avgusta.

	gl.	kr.		gl.	kr.
Pšenica, m. st.	9	30	Špeh povojen, kgr.	—	72
Rež,	6	75	Surovo maslo,	—	80
Ječmen,	6	50	Jajce, jedno	—	25
Oves,	7	—	Mleko, liter	—	9
Ajda,	9	50	Goveje meso, kgr.	—	64
Proso,	6	50	Telečje	—	58
Koruza,	6	20	Svinjsko	—	68
Krompir,	2	40	Koštrunovo	—	36
Leča, liter	—	12	Piščanec	—	45
Grah,	—	8	Golob	—	18
Fizol,	—	8	Šeno, 100 kgr.	1	—
Maslo, kgr.	1	—	Slama, 100	1	—
Mast,	—	72	Drva trda, 4 kub.m.	6	60
Špeh svež,	—	66	„ mehka, 4 „	5	—

558 1—1

Tužnim srcem naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, da je vsemogočni Bog našo ljubljeno mater, oziroma taščo

Jero Nagode roj. Grčar

danes 15. avgusta ob 1. uri zjutraj poklical v boljši svet po dolgi in hudi bolezni, prevideno s svetimi zakramenti za umirajoče.

Pogreb bo v sredo 17. avgusta na pokopališče pri sv. Lenartu, kjer se bodo brale tudi svete maše za ranjko, katero priporočamo v molitev in blag spomin.

Stara Vrhnika, dné 15. avgusta 1898.

Nežika Nagode, Meta Grom roj. Nagode, hčeri.

Ignacij Grom, zet.

Kovaške učence

sprejme takoj

548 3—2

Peter Keršič,

kovaški mojster v Spodnji Šiški.

Poslano.

557 1—1

Deputacija someščanov bila je tako prijazna opozoriti me včeraj, da nasprotniki sedanje občinske uprave moj oklic do someščanov zaradi razobešanja zastav povodom županskega in velikošolskega shoda zlobno goslujejo, češ, da se nisem spomnil tudi cesarjevega rojstnega dne.

Gledé na to konstatujem, da je občinski svet že v svoji seji dné 13. aprila t. l. sprejel obširen program za praznovanje vladarske petdesetletnice Njegovega Veličanstva cesarja Franca Jožefa I., in da je po tem programu določeno, da se imajo 2. dné decembra t. l. okrasiti hiše z zastavami.

To pa nikakor ne izključuje, da dné 18. t. m. okrasé svoje hiše z zastavami tudi širitelji omenjene zlobne govornice, vsaj someščanje, ki lojalno presojajo moje in občinskega sveta delovanje, bodo to itak storili.

V Ljubljani, dné 16. avgusta 1898.

Ivan Hribar, župan.

Preselitev mlekarije.

Uljudno naznanjam slavnemu občinstvu, da sem se s svojo mlekarijo preselila iz semenišča

na Mestni trg v Kendovo hišo in sicer za vodo, na Francovo nabrežje št. 27.

544 3—3

Se še nadalje priporoča

Fani Fabijan.

559 1—1

Uršula Hinterlechner roj. Nagode naznanja v svojem in v imenu svojih sorodnikov vsem prijateljem in znancem prežalostno vest, da je Bogu vsemogočnemu dopadlo našega nepozabljivega očeta, tasta oziroma starega očeta, gospoda

Jakoba Nagodeta

krojaškega mojstra

včeraj zvečer ob polu 10. uri po dolgi in mučni bolezni, previdenega s sv. zakramenti za umirajoče v 93. letu njegove starosti k Sebi v boljše življenje poklicati.

Truplo predragega rankega bode v sredo dné 17. t. m. ob 4. uri popoldne v mrtvašnici deželne bolnice blagoslovljeno in potem na pokopališče k sv. Krištofu prenešeno in v lastnem grobu pokopano.

Svete maše zadušnice se bodo brale v mnogih cerkvah.

Dragi ranjki se priporoča v blag spomin in požno molitev.

V Ljubljani, dne 16. avgusta 1898.

Ivan Kordik,

Ljubljana, Prešernove (Slonove) ulice 10-14,

priporoča svojo zalogo z

drobnino in igračkami

na debelo in drobno.

Za gostilničarje veliko zalogo jedilnega orodja z roženim, koščenim ali poniklanim ročajem.

Prodaja iz alpaka in alpaka-srebra svečnikov, namiznega in cerkvenega orodja od c. kr. priv. dunajske tovarne W. Bachmann & Comp., katera jamči za 10letno trpežnost in trajno posrebljenje.

S posebno nizkimi cenami postreže trgovce s potrebščinami za krojače, črevljarje in sedlarje.

S spoštovanjem

Ivan Kordik.

549 8—2

Povodom shoda vseh

slovenskih županov

dné 16. in 17. t. m. prodajala bodeva vse v zalogi nahajajoče se predmete zdatno ceneje.

556 (2—2)

Čisti dobiček namenjen je za družbo sv. Cirila in Metoda v Ljubljani.

Eričar & Mejač

Največja zaloga izgotovljene obleke za gospode in dečke, konfekcije za dame

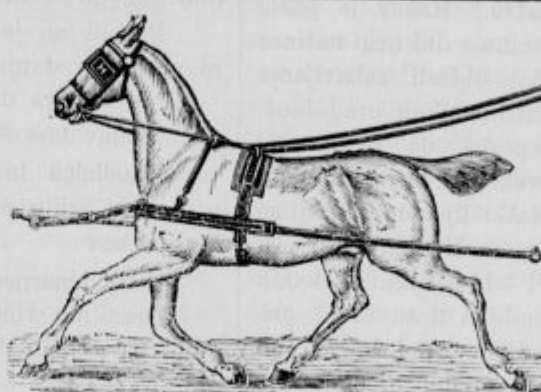
v Ljubljani, Prešernove ulice 9.

Stanarinske knjižice

za stranke

z uradno potrjenimi določbami hišnega reda v slovenskem in nemškem jeziku, z razpredelbo za vplačevanje stanarine, vodovodne in mestne doklade, dobé se komad po 15 kr., 10 komadov vkup 1 gld. v Katol. Tiskarni v Ljubljani.

Prva največja kranjska tvrdka.

Fran Primožič,

jermenar in sedlar

Sv. Petra cesta 34

Ljubljana,

priporoča se slavnemu občinstvu in prečastiti duhovščini v vsakoršno

izdelovanje

jermenarskih in sedlarskih proizvodov,

katera okusno, trpežno in ceno izvršuje.

Ravno tam je velika zaloga različnih konjskih oprem za vožnjo in ježo itd. — Izdelovanje jermen za stroje, mlins in zvonove.

Poprave se dobro in po ceni izvršujejo.

471 50—12

Zunanja naročila se vestno in točno izpolnjujejo.

Dunajska borza.

Dné 16. avgusta.

Skupni državni dolg v notah	101	gld.	55	kr.
Skupni državni dolg v srebru	101	gld.	50	—
Avstrijska zlata renta 4%	121	gld.	65	—
Avstrijska krona renta 4%, 200 kron	101	gld.	25	—
Ogerska zlata renta 4%	120	gld.	60	—
Ogerska krona renta 4%, 200	98	gld.	60	—
Avstro-ogerske bančne delnice, 600 gld.	907	gld.	—	—
Kreditne delnice, 160 gld.	360	gld.	75	—
London vista	120	gld.	—	—
Nemški drž. bankovci za 100 m. nem. drž. velj.	58	gld.	80	—
20 mark	11	gld.	75	—
50 frankov (napoleonor)	9	gld.	53	—
Italijanski bankovci	44	gld.	25	—
C. kr. cekini	4	gld.	63	—

Dné 13. avgusta.

4% državne srečke l. 1854, 250 gld.	164	gld.	50	kr.
5% državne srečke l. 1860, 100 gld.	159	gld.	50	—
Državne srečke l. 1864, 100 gld.	192	gld.	50	—
4% zadolžnice Rudolfove želez. po 200 kron	99	gld.	25	—
Tisine srečke 4%, 100 gld.	139	gld.	75	—
Dunavske vravnave srečke 5%	129	gld.	—	—
Dunavsko vravnavno posojilo l. 1878	109	gld.	60	—
Posojilo goriškega mesta	112	gld.	—	—
4% kranjsko deželno posojilo	98	gld.	50	—
Zastavna pisma av. osr. zem.-kred. banke 4%	98	gld.	50	—
Prijolitetne obveznice državne železnice	225	gld.	75	—
južne železnice 3%	181	gld.	—	—
južne železnice 5%	127	gld.	—	—
dolenjskih železnic 4%	99	gld.	50	—

Kreditne srečke, 100 gld.	203	gld.	50	kr.
4% srečke dunav. parobr. družbe, 100 gld.	165	gld.	—	—
Avstrijskega rudečega križa srečke, 10 gld.	19	gld.	25	—
Rudolfove srečke, 10 gld.	26	gld.	50	—
Salmove srečke, 40 gld.	81	gld.	—	—
St. Genois srečke, 40 gld.	79	gld.	50	—
Waldsteinove srečke, 20 gld.	58	gld.	—	—
Ljubljanske srečke	23	gld.	—	—
Akcije anglo-avstrijske banke, 200 gld.	156	gld.	75	—
Akcije Ferdinandove sev. želez., 1000 gl. st. v.	3400	gld.	—	—
Akcije tržaškega Lloyda, 500 gld.	446	gld.	—	—
Akcije južne železnice, 200 gld. sr.	77	gld.	—	—
Splošna avstrijska stavbinska družba	111	gld.	75	—
Montanska družba avstr. plan.	164	gld.	10	—
Trboveljska premogarska družba, 70 gld.	171	gld.	—	—
Papirnih rubljev 100	127	gld.	—	—

Nakup in prodaja

vsakovrstnih državnih papirjev, srečk, denarjev itd. Zavarovanja za zgube pri žrebanjih, pri izžrebanju najmanjšega dobitka. — Promese za vsako žrebanje. Kulantna izvršitev naročil na borzi.

Menjarnična delniška družba

„MERCUR“

I., Wollzeile 10 in 13, Dunaj, I., Strubelgasse 2.

Pojasnila v vseh gospodarskih in finančnih stvareh, potem o kursnih vrednostih vseh špekulacijskih vrednostnih papirjev in vestni sveti za dosego kolikor je mogoče visocega obrestovanja pri popolni varnosti

naloženja glavnic.